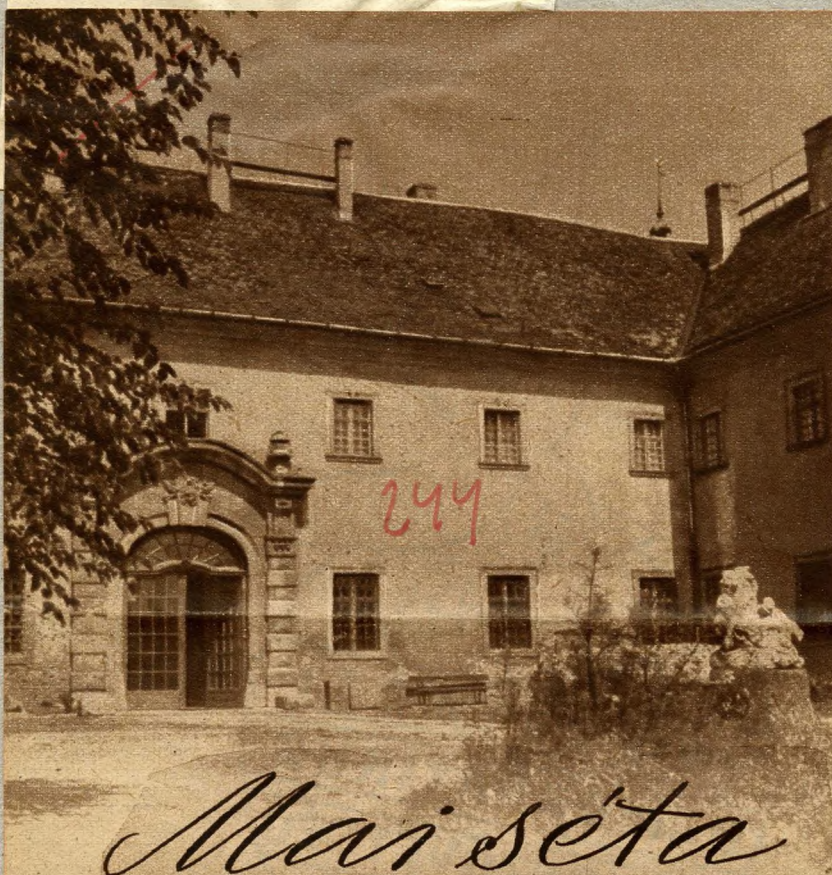




Buda — Mátyás király korában. Fametszet Schedel 1493-ban megjelent németnyelvű világkrónikájából



Buda és Pest a Gellérthegyről, 1844-ben (Ender kőrajza)

Mai séta

RÉGI SZÁZADOKBAN

NOVEMBER 23-TÓL 28-IG
MÚZEUMI NAPOKAT TARTOTTAK

Olyan helyen fekszik a Főváros Újkori Történeti Múzeuma, ahol a környezet maga is műltbeteintő ábrándozásra csábít. Óbuda, Mátyáshegy, kiscelli kastély — mire ideér az ember a Margit-híd környékének zajos forgalmából, belülről is elcsendesedik és fogékonyabb lesz az itteni halk, de mély hatásokra.

A főváros újkori történetének sok szép dokumentumát őrző múzeum kiállított anyaga három részre tagolódik. Az első: Budapest várostörténeti emlékeinek gyűjteménye a török hódoltság végétől a szabadságharcig; a második szakasz az 1849-től a századfordulóig terjedő időt öleli fel — a harmadik kiállítás pedig a XVIII—XIX. század szobrászatának néhány alkotását mutatja be. (Nyilvánosság elé még



Majolikák az 1780-as évekből

nem került, de már gyűlik az anyag napjaink Budapestjéről is.)

Járja az ember az egykori trinitárius kolostor, a tegnapi kastély, a mai város-múzeum termeit, folyosóit, s hol Budavár 1686-os nagy ostromának forró napjaiban, hol a Lánchíd-építés, a reformkor nagyszerű esztendeiben, hol a »millennium korának« talmi csillogású évtizedeiben érzi magát. Itt egy hallatlanul érdekes fametszet, 1493-ból, a Budapestről eddig ismert legrégibb ábrázolás: a Mátyás-korabeli Buda képe. Amott három, naivságában is megdöbbentő vízfestmény — mind Martinovicsék kivégzését örökíti meg. Aztán Barabás nagyszerű akvarellje 1845-ből, a pesti Aldunasorról, és vázlata a Lánchíd alapkövetételéről. Vagy a XVIII. századi

Egressy Béni
Kossuth-indulója
az 1830-ban készült
zongorán

Dávid király.
Festett fa rokokó-
szobor a XVIII.
századból, Weber
János Lénárt műve

(P. Szádvári Éva és Dora Piroška felv.)

céhemlékek: cégérek, ládák és kancsók — majd empire ötvösmunkák és biedermeier zenélőórák. Egy régi zongora, melyen Egressy Béni Kossuth-dalának kottája fekszik — s üvegtárlókban a szívünknek oly kedves irodalmi emlékek... »Sajtószabadságról nézetei egy rabnak«, írta Táncsics Mihály, a címlapon a kiadás dátuma: 1844. Még előbb: a Zalán futása 1825-ös kiadásának egy példánya. »Nyomatott Pesten Petrozai Trattner Mátyásnál.« Egy folyóirat (Életképek, 1847. ápr. 17.) kihajtott lapján: »Toldi írójához elküldöm lelkemet...«

A legérdekesebb tárgyak pusztán felsorolásához is oldalak kellenének — hát még a hozzájuk fűződő tömerdek történeti — művészettörténeti érdekesség megemlékezéséhez. Elégedjünk meg most hát néhány képpel, a múzeum legbővebb és legalaposabb, 1848 előtti kiállításának anyagából.

O. K.

